

Filosofie a „problémy“

Filosof ví, že všechno to, co si myslí resp. co si on sám vymyslí (nebo po jiných filosofech, byť se změnami, převzal), není resp. nemusí vždy být jen lidský výmysl. To, co jej k filosofování láká, přemlouvá a někdy přímo nutí, není jen jeho vlastní hloubavá či neklidně těkající „mysl“, a už vůbec ne jeho „povaha“ (i když stopy obojího v jeho koncepcích také vždy najdeme). Filosofie nutně ztratí svůj vlastní „smysl“ tam, kde zapomene, marginalizuje nebo dokonce zcela popře svou nejhlubší mimofilosofickou, předfilosofickou inspiraci. Ale na druhé straně je (má být, musí být) každá filosofie spjata se situací myslícího člověka, přesněji: myslících lidí, což ovšem znamená: s jejich konkrétními úkoly, úvahami a pochybnostmi, zkrátka s jejich „problémy“. To však vůbec neznamená (a zřejmě ani nesmí znamenat), že filosof (filosofie) se má a musí zabývat pouze takovými problémy, které jsou mezi lidmi v určité době aktuální a živé. Při promýšlení aktuálních témat se každá opravdová filosofie dříve či později – a vlastně vždy znovu – dostává k tématům a problémům, které se objevují až při jejím přemýšlení, promýšlení a zkoumání. A právě zde je zapotřebí, aby si filosof opětovně kladl kritickou otázku, zda tyto nové problémy jsou spíše (a převážně) spjaty s danou filosofií a jejími pozicemi a postupy, anebo zda mají svou platnost a naléhavost i pro jiné filosofie (a ovšem nemusí to být naléhavost pro všechny jiné filosofie – snad jen pro ty „pravé“).

(Písek, 140127-1.)